

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת יצחק קרויזר
דן אילוז

פ/25/3539

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (חשבון השקעה), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 88 .1 בפקודת מס הכנסה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 88 –
(1) אחרי ההגדרה "בעל מניות מהותי" יבוא :

"הפקדה מזכה" – סך הכספים שהופקדו בחשבון השקעה ומחירים המקורי של ניירות ערך שנוידו לחשבון השקעה בניכוי כספים וניירות ערך להשקעה שנמשכו מחשבון ההשקעה על חשבון מרכיב הקרן; לעניין זה, "מרכיב הקרן" – סך ההפקדות שהלקוח הפקיד בחשבון ההשקעה לפני תשואה;

"חשבון השקעה" – חשבון בבעלות יחיד תושב ישראל, בין אם מנוהל על ידו או על ידי אחר, בתאגיד בנקאי או בחבר בורסה בישראל, לרבות חשבון מנוהל על ידי מנהל תיקים, ושמוחזקים בו כספים או ניירות ערך להשקעה בלבד, בעבור אותו יחיד, שמקורם בהפקדה מזכה של אותו יחיד בסכום כולל שלא יעלה על סכום ההפקדה בקופת גמל להשקעה הנקוב בסעיף 22(א) לחוק הפיקוח על קופות גמל, באותה שנת מס; שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין חשבון השקעה; הוראות כאמור יכול שיכללו, בין היתר, הוראות לעניין פתיחה וסגירה של חשבון השקעה, הגבלות על משיכת כספים מחשבון השקעה למעט רווח הון כאמור בסעיף 97(ב4), ולעניין דמי ניהול ועמלות בגין ניהול חשבון כאמור;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

"מנהל תיקים" – כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995.²

(2) אחרי ההגדרה "נייר ערך מסחרי" יבוא :

"ניירות ערך להשקעה" – יחידות של קרן להשקעות משותפות בנאמנות, כמשמעותה בסעיף 3 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994.³

תיקון סעיף 92 .2 בסעיף 92(א)(4) לפקודה, אחרי "במכירת נייר ערך" יבוא "או בחשבון השקעה".

תיקון סעיף 97 .3 בסעיף 97 לפקודה, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ב) (1) יחיד תושב ישראל פטור ממס על רווח הון, שהופק או נצמח בישראל, שמקורו בהפקדה מזכה ;

(2) לא יהיה בהעברת כספים או בניוד ניירות ערך בין חשבונות השקעה בבעלות אותו יחיד תושב ישראל, כדי לגרוע מזכאותו לפי פסקה (1)."

תחילה ותחולה .4 תחילתו של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה) והוא יחול על הפקדה מזכה שהופקדה מיום התחילה ואילך.

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3), התשס"ח-2008, ביטל את האפשרות להפקיד כספים ל"קופת גמל לתגמולים", שבה היה ניתן לחסוך ולמשוך כספים בסכום חד-פעמי. תיקון זה, לא רק שהביא לצמצום חלופות החיסכון של הציבור, ולירידה משמעותית בהיקף החיסכון שלו, הוא גם עודד הפניית כספים רבים להשקעות בנדל"ן למגורים ובכך תידלק את העלייה הדרמטית במחירי הדיור אשר החלה באותה עת וממשיכה ביתר שאת בימים אלה ממש. כל זאת, על רקע סביבת ריבית שהייתה עד השנה אחרונה נמוכה עד אפסית מחד גיסא, וצפי לתוחלת חיים ותקופת פרישה הולכים וגדלים מאידך גיסא. זאת, כאשר בתקופת הפרישה קיימת חשיבות לאפשר לציבור להמשיך ולשמור על רמת חיים סבירה.

דברים אלה מקבלים משנה תוקף וחשיבות על רקע הלקחים שיש ללמוד מההתנהלות הכלכלית במשבר הקורונה אשר פקד את מדינת ישראל, כמו את העולם כולו, בדגש על חשיבות קיומו של חיסכון פרטי אשר יהווה כרית ביטחון שיש בה כדי לאפשר לציבור "מרווח נשימה" כלכלי, בטרם נדרשת המדינה

² ס"ח התשנ"ה, עמ' 416.
³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 1480.

לסייע ממקורותיה. הכרחי כי לציבור יהיו חסכוניות בכדי להתמודד עם משברים כלכליים כדוגמת המשבר שגרמה הקורונה וגם להתמודד עם אתגרים אישיים ומשפחתיים כגון הפסקת עבודה, צורך בסיוע לילדים בעת התחלת חייהם הבוגרים, רכישת דירה ועוד.

על כן, קיימת חשיבות ראשונה במעלה להרחיב את אפיקי ההשקעה הפיננסיים האפשריים לציבור הרחב, לעודד את החיסכון והאטרקטיביות של אפיקים אלו, ולוודא כי יהיו פשוטים ככל הניתן ונגישים לציבור הרחב.

בשנת 2016, במטרה לאפשר לציבור החוסכים להגדיל את אפיק החיסכון ההוני נחקק חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 15), התשע"ו-2016 (להלן – תיקון מס' 15) שאפשר לחברות מנהלות להקים מוצר חיסכון שנקרא "קופת גמל להשקעה". בקופות גמל אלה ניתן לחסוך סכומים שאותם ניתן למשוך בסכום הוני בלא הטבות מס בהפקדה או לקבל עליהם פטור ממס רווחי הון אם יימשכו כקצבה בתקופת הפרישה. אולם הקופות להשקעה כשלעצמן, אינן יכולות לתת מענה מספק לצורך בהגדלת החיסכון ההוני של הציבור ויש לאפשר לצדן קיומם של אפיקי השקעה וחיסכון פיננסיים נוספים ומשלימים.

מטרת הצעת חוק זו לאפשר לציבור לחסוך במסגרת "חשבון השקעה", שהוא חשבון ניירות ערך בניהול פרטי, וזאת על מנת לעודד במכשיר זה השקעות לטווח ארוך, תוך צמצום ניגודי עניינים של הבנקים או חברי הבורסה אצלם מוחזק החשבון.

לפיכך, מוצע לקבוע כי יינתן פטור ממס על רווח הון שהופק או שנצמח בישראל, שמקורו בהפקדה מזכה לחשבון השקעה. לפי המוצע, לקוחות יוכלו לנייד את חשבונות ההשקעה ללא חיוב במס רווח הון, וזאת כדי לעודד את התחרות בין הגופים המנהלים את חשבונות ההשקעה. יצוין כי הפקדה מזכה, לפי המוצע, היא סך הכספים וניירות הערך שהופקדו בחשבון השקעה בניכוי כספים וניירות ערך שנמשכו מחשבון כאמור על חשבון מרכיב הקרן. כמו כן, מוצע לקבוע כי סכום ההפקדה השנתי המרבי בחשבון השקעה יהיה זהה לסכום השנתי המרבי המותר להפקדה בקופת גמל להשקעה.

בנוסף, ההסדר המוצע ייכנס לתוקפו שישה חודשים מיום תחילתו ויחול על הפקדה מזכה שהופקדה מיום התחילה ואילך. מוצע להסמיך את שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע הוראות לעניין חשבון השקעה.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מיכל שיר סגמן וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2926) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת מיכל שיר סגמן (פ/25/802).

הצעת החוק זהה לפ/25/802 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ל' בסיוון התשפ"ג (19.06.2023)

